

Odborné kolokvium „Kdo byl Melchisedech? Postava kněze-krále v biblických textech a v dějinách jejich působení“

JAROSLAV BROŽ

Na sklonku roku uspořádala Katedra biblických věd Katolické teologické fakulty UK krátké odborné kolokvium, jehož středem a východiskem byla postava Melchisedecha, neizraelského krále, kterému je ve starozákonním kánonu věnována jen okrajová pozornost. O to víc přitahovala pozornost v židovských spekulacích doby Druhého chrámu a v pozdějším rabínském judaismu. Křesťanští autoři, inspirováni novozákonním Listem Židům, hodnotí význam Melchisedecha v souvislosti s Kristovým kněžstvím. Toto spojení starozákonního nelévijského kněze s novozákonním christologickým kultem našlo prostor nejen v teologických spekulacích a duchovních vizích, ale vstoupilo také do liturgických textů a do křesťanské ikonografie.

Referenty na kolokviu byli výlučně pedagogové Katolické teologické fakulty UK, převážně z katedry biblických věd, ale zazněl také jeden kunsthistorický příspěvek.

Starozákonní perspektivu Melchisedecha v knize Genesis 14 představil *Pavel Větrovec*. Na jeho příspěvek navázala dvě témata, která *Jaroslav Brož* spojil v jediném příspěvku: Melchisedech v židovské literatuře Druhého chrámu, zejména v kumránských spisech, a funkce pohanského kněze-krále v argumentaci autora Listu Židům. *Sylva Ondřejíčková* v lingvisticky zaměřeném příspěvku ukázala, jak se jménem *malki-cedeq* a jeho ekvivalenty zacházejí dochované texty targumů. V kontrastu ke strohému biblickému Melchisedechovu portrétu se v rané křesťanské duchovní literatuře rozvinuly některé jeho legendární rysy. Některé z nich představila *Mlada Mikulicová* přednáškou o Melchisedechovi ve starobylém spisu Jeskyně pokladů. *Jan Royt* vstoupil do literárních prezentací osvěžujícím exkurzem o tom, jak je Melchisedechova postava zobrazována v křesťanské ikonografii. V závěrečném příspěvku *Tomáše Matějce* byla představena sonda do dějin interpretace v katolické exegezi a teologii 16. století, která částečně pokrývá dosud bílá místa v bádání *Wirkungsgeschichte* biblických textů v katolickém prostředí.

Přestože předvánoční čas nepřeje mimořádným akademickým aktivitám, přitáhlo kolokvium pozornost studentů a vyučujících Katolické teologické fakulty i dalších zájemců. Ukázalo schopnost členů katedry biblických věd, kteří pracují na různých badatelských polích, nacházet společná témata a kvalifikovaně se k nim vyjadřovat. Navíc se tu projevila výhoda koexistence teologie a dějin umění na jedné fakultě; příspěvek prof. Jana Royta nejen organicky srostl s ostatními prezentacemi, ale navíc otevřel širší dimenze prostoru pro lingvistické a literární bádání. Katedra opět prokázala, že je schopna pracovat týmově a má dobré předpoklady pro řešení větších projektů. V kolokviu je

možno také vidět tečku za oslavami 700. výročí narození českého krále a císaře Karla IV., neboť jím zosobňované pojetí vlády připomíná biblické spojení vladařské a posvátné funkce v jedné osobě, jak ho reprezentuje starozákonní Melchisedech. Příspěvky budou v rozšířené a ucelené formě vydány v kolektivní monografii.¹

doi: 10.14712/23363398.2017.16

¹ Kolokvium bylo pořádáno s podporou Grantové agentury České republiky v rámci grantu GA ČR P401/12/G168 „Historie a interpretace Bible“.